

Զ Ա Ի Ա Խ Ք ,

Ն. ԼԱԼԱՅԵԱՆԻ.

ԲԱՆԱԻՈՐ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՃԱԿԻ ԵՐԳԵՐ

I.

Ալ ծիօն նալն ի՞նչ էնէ,
Ըռունտը խալն ի՞նչ էնէ,
Սիրունը սրտովս ըլլի՞ր,
Աշխրքի մալն ի՞նչ էնէ:

Ա՛խ էնեմ արուն գուգայ,
Սեւ սրտիս գարուն գուգայ,
Ի՞նչ էնեմ անպէս եարը
Պըտըտուի տարուն գուգայ:

Ախով սիրտս վառեցաւ,
Ալ արունս սառեցաւ,
Անխիղճ մի ըլլի, իմ եար,
Սաղ աչքերս պաղեցաւ:

Ախպեր հանաքիդ մեռնիմ,
Օսկէ դանակիդ մեռնիմ՝
Ծամփայ էրթող շէկ աղքար,
Դիքան ըազարիդ մեռնիմ:

Ախշի մազերդ երկանի
Քամին թէլ թէլ կը տանի.
Միք մեխթըէ սիրեցիք
Սէրը՝ եաման կը տանի:

Ախշի մազերդ հիաէի՛ր,
Թուշդ էրէսիս քսէի՛ր,
Էլլէի՛ր վարդի ծառին,
Բիւքիւլի պէս խօսէի՛ր:

Աղշի դու մօրէդ ուշ էլար,
Մեծըցար կարսի՛ր թուշ էղար,
Տունմ՝ չունիմ օր տուն էրթանք
Քեզի առնեմ ո՛ւր էրթանք:

Արծթի քանծր տեղ է,
Ջուրը հիւընդի դեղ է.
Ուզած ուզածի շնն տար,
Աս ի՞նչ անօրէն գեղ է:

*) Տես սԱզգադրական Հանդէս Ա. դիրք 116—380 երես և
Բ. դիրք 245—294 երես.

Այ ծի հեծնիմ կը քեզի,
Եօրդայ քշեմ կը քեզի,
Գընը եարէս խապար քեր,
Չարպաղ չուլ կէնեմ քեզի:

Արեւը կամար կամար,
Կապել ես օսկի քամար,
Եիթսուն օր պաս էմ պահէ
Եարիս ծամիի համար:

Արեւն առաւ գերանին,
Մեռնիմ Աետարանին,
Մէ ջուխտ էղընէր թռաւ
Կանանչ խոտը բերանին:

Ախպէր թաղող անուշ է,
Բաղիդ միջին եմիշ է,
Ախպէր խաթրող շմայ
Եարս քիզնէն անուշ է:

Ալ արախչին դրեր ես,
Ինչի՞ ծիտդ ծոնր ես,
Բարեւ կուտամ շես առնի՞
Մէակամ ինձէն ջորեր ես:

Արեւը տարին վրայ,
Մամուռը քարին վրայ,
Օխթը դիվում բէհրէապար,
Իմ սիրած եարին վրայ:

Աղչիկն էկէր պար կուգէ,
Մարգրիտներ շար կուգէ,
Հըլը պազմ շտուած՝
Ինձէն անգին քար կուգէ:

Ասոր նորը նորեր է,
Իմ եարի եզ կորեր է,
Վօզ որ գտնի թող ետ տայ,
Ծակտիս օսկին միւժղան է:

Աղչի քոյրդ դիւրմալի,
Աշվներըտ սիրմալի,
Միք մեխթրէ մարիկներ,
Սաւղան (սէր) կրակ գլմանի:

Աղչի կըսեմ քեզ ես ա,
Շապիկը շիթու խաս ա,
Քընը քու մօրդ ըսա,
Ինձ բռնէ՛ր են փեսայ:

Բարակ ծամիայ մտերնս
Կորուցածդ գտեր ես,
Ինձի մտքէդ ցկեր ես,
Եոր առածդ չվայլես:

Աղչի ինչ էր պիլակդ
Ռխով կոչկով պիլէակդ,
Մի բանայ ծերմակ գէօկսդ
Ինձի կէփէ կրակդ:

Բանցր պատին կայներ ես,
Բանցր լէյաղ բռներ ես,
Բարեւ կուտամ շես առնէ,
Մէակար ինձէն ջորեր ես:

Գնացի ջուրը ջրի,
Օտքս ընկաւ օձի լեղի,
Ինչ ըսեմ հօրս ու մօրս,
Ինձ տուին դարկա տղի:

Դեղէն էլլես զեղ մանիս,
Իմ քրցած տեղը մանիս՝
Ինծէն դայրի եար ըննէս՝
Բէմուլատ հողը մանիս:

Դուժանը վարի փոսին,
Շողն է զարկէ ակօսին,
Կարմիր խնձոր դօշ էնեմ՝
Ղըկւմ իմ նանի փէսին:

Դուժանը վարած տեսայ,
Հերկերը վարած տեսայ
Ապուռըտ զետինը մանի,
Սիրածդ տարած տեսայ:

Դէօշակ ցկի փոթ էկաւ,
Բարցիդ միջէն ֆոտ էկաւ,
Մեռնիմ դէաստա քէանքուլիդ
Քու խապարդ եփ էկաւ:

Դու նստեր ես դէօշակին,
Ուշկդ ու միտքդ փէշակին՝
Խմեր էս նոան զինին՝
Հոտ քաշես մանուշակին:

Դու նտեր էս զերանին,
Ապրեշում է քերանին.
Օսկէ դայթան տու գործեմ՝
Կարեմ՝ ճեպիտ քերանին:

Դէմէն ձիաւոր զնաց,
Ծալը պըլպըլաց զնաց,
Ամենքին քարե տունց՝
Ինծի վառեց ու զնաց:

Դէօշակ ցկի փոթ կուգար,
Բարձիդ սկէն ֆօթ կուգար,
Մեռնիմ դաստայ քէանքուլիդ՝
Միջէն խնկայ ֆօթ կուգար:

Դամքուրիս կոթը քերեմ,
Կայնի քեզ զինի քերեմ,
Չեոյս մտովդ տանեմ,
Գնացած խնկդ քերեմ:

Դուն կայներ էս կարմնմին,
Փաթըթուեր էս եպփոմնջին,
Քեզ կըսէն զնդի փեսայ
Ժողդ կայ դեղին քիսայ:

Ես Կարծաղու փոսէն եմ,
Դոգտաշ սարի փսէն եմ
Մուժայ տարէք քո մօրը՝
Ես քու նանու փէսէն եմ:

Ես աս զնդին ցորնէն եմ,
Խաս քաղու խնձորէն եմ,
Խնձոր էդէ հասեր եմ,
Բիւլըիլի պէս խօսեր եմ:

Ես էս զնդի ձորէն եմ,
Խաս պաղչի խնձորէն եմ,
Կարմիր խնձոր ճեպըտ եմ,
Ուր օր կերթաս հետդ եմ:

Երկընուց մատնիմ՝ իջաւ,
Մատիս վրայ խաշուեցաւ,
Ես իմ եարը քիամ գիտէի,
Ծէվահիր քար քացուեցաւ:

Էս գիշեր լուսը տեսայ,
 Իմ եարըս դուսը տեսայ.
 Էլէր էր մէրին կերթար՝
 Կացինն ումուզը տեսայ:

Էս քակը քակ գըլմանիր,
 Գլխունը թագ գլմանիր,
 Իմ եարը դունէն անցաւ՝
 Իրմովը քէակ գըլմանիր:

Էլեր ես փատ կը տաշես,
 Ալամ աշխարքին կաշես,
 Ինծի սէր էրիր շառար,
 Ալ ախալուողը շմաշես:

Թաւէն ըերէք ծուկ խաշենք,
 Էլլէնք կտուրը աշէնք,
 Տեսնենք եարս եփ կուզայ՝
 Զոքենք ճգմէքը քաշենք:

Ժամայ դունէն դուս կուգաս,
 Ժրագի պէս լուս կուտաս,
 Ես իմ մէյլը տունը եմ,
 Դու քու մէյլը եմ կուտաս:

Իմ եարը դուս քներ էր,
 Փափաղը ծուռ դըրեր էր,
 Հաղլին եարը տուն տառցաւ,
 Իմ եարը ծորէն անցաւ:

Ինի մանշուն ֆասը ալ է,
 Դառնայ դառնայ ինծի կաշէ,
 Ինծէն քեզի ֆայդայ չկայ,
 Գնա՛, գնա՛ Ծամփատ աշէ:

Իմ եարս դուսն է դրած՝
 Ալ գոտին նուսն է դրած.
 Իմ եարիս պոյին մեռնիմ՝
 Ալ ֆասը ծուռն է դրած:

Իմ եարըս էլաւ գնաց,
 Սարին դէմ առաւ մնաց,
 Սրտով թողուլէն շառայ,
 Սրտիս պէարդ էլաւ մնաց:

Լուսնեակ էրգան գիշեր,
 Գեր օնքլի կարմիր թշեր,
 Աղշի ախպորդ արեւը սիրես՝
 Դաստուր տուր գամաս գիշեր:

Լուսնիակ կամար կամար,
 Ես մեռնիմ քեզի համար,
 Սիրականս ինծի շնն տար,
 Աստուծոյ խաթերն համար:

Լուսնեակը ըղըրեր է,
 Ամպի մէջ կլորեր է,
 Աղշի քու ծոցիդ մէջը՝
 Ժըծերդ կլորեր է:

Լուսնիակ կամաց գնա,
 Կանգ տու ու ցածանց գնա,
 Հեռաւոր եարմ ունիմ,
 Բարեւ տու անցի գնա:

Լուսնեակն էլէ լուսէ լուս՝
 Ախպեր քուրոջ կանչեց դուս,
 Ախպեր պէտք է քուր շահէ՝
 Բուրոջ դարդեր ետ պահէ:

Լաշակը պուկս եմ ցկէ,
Իմ եարը միտքս եմ ցկէ,
Իրիք օր է չեմ տեսէ՝
Կրակը սիրտս եմ լըցէ

Լուսնիակ երկար գիշեր,
Կէռ ունքվի կարմիր թըշեր,
Խապար էրէք իմ եարին,
Չկենայ գայ աս գիշեր:

Ժառին տակը հէլ ունիմ,
Հում ապրէշում թէլ ունիմ,
Ժօ մանչ տաժարը վար քէ՝
Ես քու վրատ սէր ունիմ:

Ժառաւեմ հէշ ջուր չկայ,
Գետերուն կամուրջ չկայ՝
Վախենամ դարիպ մեռնիմ՝
Քովս հար ու մար չկայ:

Կայներ ես քաղի միջին,
Օտվիքըտ շողին միջին,
Կանչէ եար, ձենիդ մեռնիմ՝
Ես եմ քու խաղիդ միջին:

Կայներ ես կանչել ա չես,
Պոյէդ ամնչել ա չես,
Եարդ օր կուգայ կանցնի՝
Չենէն ա ծանչել ա չես:

Կայներ եմ գալ չեմ կրնայ,
Լցուեր եմ լալ չեմ կրնայ,
Ինչըդ օր գնացել ես՝
Անունըդ տալ չեմ կրնայ:

Կայներ ես կաթ գըլմանիս՝
Բաքուեր ես՝ վարդ գըլմանիս՝
Առ հայլին էրեսըտ աշէ՝
Ալամին խախք գըլմանիս:

Կուտիկմ ունիմ աղսյ է,
Ալսյ չէ՝ ալուալայ է,
Եար ըռնելը դոլայ է,
Բաց թողնելը քալայ է:

Կայնայ լեզի խրատի,
Աղչի գնա կրակի՝
Կայնի քոյիդ սէր էնեմ՝
Ուրըթ շաքսթ կիրակի:

Կաքաւը կայներ է քարին,
Կտուցը լիքը նարին,
Մէ եայլուի վարդ էմ քաղէ՝
Տարէք իմ անուշ եարին:

Կայներ եմ չեմ կրնայ գայ,
Լցուեր եմ չեմ կրնայ լայ:
Ետ ծամվուլը մի էրթայ,
Անունտ էլ չի կրնը տայ:

Կարմիր վարդը դամով է,
Սիրած եարը համով է,
Ատ տեղ զօռի քան չկայ՝
Սէրն ու սէաւտան կամով է:

Հանդիտ հարօսին մեռնիմ՝
Գինուդ կարասին մեռնիմ՝
Ծամիկայ էրթող չէկ տղայ,
Սրտիդ հաւասին մեռնիմ:

Հաց եմ թխե գարի է,
Իմ ետքը սաֆալի է,
Մեռնիմ՝ Սաֆար զնալուռ,
Խօսքերտ շաքարի է:

Ձեռքդ առիր ես էսան,
Թափ տու թուլթունիդ քիսան,
Կանչե՛ կանչելուդ դուրպան
Իմ նանի ազիս փեսան:

Ղուշը թուա մեր արտէն,
Կտրաւ իմ սագիս ֆարտէն,
Աշըղ չեմ աշըղ դառայ՝
Բնմմուրատ եարիս դարդէն:

Ծրագ դնեմ լուսացու,
Կանանչ ատլաս քիսացու,
Ես քու նանին փեսացու՛
Դուն իմ նանին հարսնացու:

Ծտիս հըլունը հաղեղ է,
Ջանըս ջանիդ լայեղ է,
Էլար դուռը աշեցիր,
Ջիւանի ումըղ մաշեցիր:

Մէանի ըսեմ մէ՛ գերան
Մէ՛ տունմ՝ ջուխտակ գերան,
Ռունդը ¹⁾ ոունդին կուտան,
Չիրգինն աշխրքի գերան:

Մագերդ սև, թուշդ կարմիր,
Եացար լեզուդ գերանըս դիր,
Ձէնովդ ինծի եսիր էրիր,
Փարէ ²⁾ գլուխս ծիծիկիդ դիր:

¹⁾ Սիրունը. ²⁾ Գոնէ.

Մառմառ քարը տաշած է,
Եարըս դալմով քաշած է,
Աչքին ոնկին հաւան եմ,
Քիշըմ՝ որանգը թուած է:

Մուղնուայ ջուրը սառն է՝
Մուղնի էլթողն իմ եարն է՝
Թող էրթայ մուրագն առնէ՝
Ետ դասնայ սիրածն առնէ:

Եսխըրը կայներ է դիզը,
Կանչէկը դարագեօզը,
Հրկէ մահրամաղ լուամ՝
Առնեմ քեանքիւլիդ թողը:

Պիլքիւլը տալին վրայ,
Խնծողը ծառին վրայ.
Սիրած սիրածին տային՝
Չոր գետնին քարին վրայ:

Պիլակդ ունիս ջուխտ ոջլ-
ալաղի
Մառջան խառնած, սօլիսաղի,
Մեռնիմ՝ ա սէրըս չի պաղի՝
Եսխուի պէս կալար ինծի:

Ջախճիս դուռը տաշած է,
Մահրամաս գիւլ քաշած է,
Իրէք օր է չեմ տեսէ,
Սիրտս փորէս քաշած է:

Ջաղացս կաղայ ծաւար,
Դուշմընիս աչքը խաւար,
Եարէն օր կառնենք խապար,
Թող տանին օխթը տաւար:

Ջուրը առնեմ էլնեմ սարը,
Հտեսնիմ ֆիտան եարը,
Ինձ տուէք էն ֆիտանին,
Հըրբաշեմ ար ու զարը:

Սօմ սրմալի ալ փուշի,
Աղչի սիրտս կը մնաշի:
Քու տուած անուշ պագիկը
Ձեմ տայ հազար ղուտուշի:

Սարին տակը մնացի՝
Բկիս կապը վլացի,
Խապար էրէք իմ եարիս՝
Ես հօս դարիս մնացի:

Սարերը հէշտեր են՝
Ջրերը շատըցեր են,
Խապար էրէք իմ եարիս՝
Մուշտարիքս շատըցեր են:

Սարերը նունուշ զըլլի,
Վարդին մէջը փուշ զըլլի.
Գլուխս եարիս ծընկին՝
Քունըս շատ անուշ զըլլի:

Սէրն ի՞նչ է սաւտան ի՞նչ է,
Էս խաղի դայդան ի՞նչ է.
Բանցր ծառ անուշ պտուտ,
Ձեմ հասնի ֆայտան ի՞նչ է:

Սիս փուշին փռած էր,
Ղուծնի ըարծը դրած էր,

Քէաթէամ էրէք ¹⁾ աղաներ,
Եարըս ինձնէն ջօրած էր:

Պատին էտեւը ամպեր էր,
Թոփով օսկին քնդեր էր,
Մեռնիմ աղապ ղըլըղիդ՝
Ղըլըղը կեղտոտեր էր:

Վարդ եմ քաղէ ջամիլ է՝
Սիրած եարը համիլ է.
Ախպեր խաթրըդ շմնայ,
Եարըս քեզնէն համիլ է:

Քաղցի արտմ գարի,
Կանչցի «արի՛, արի՛»,
Ձէն տուի ծէնս չառա՛ւ
Ինձ լացուց տարի տարի:

Քոչ գուքայ, քոչ կանցնի,
Քոչ քոչի մէջ կանցնի,
Սիրտս կրակն ընկեր կէրի՝
Ոչ կէրի ոչ կանցնի:

Քարիս տակը քարոտ է,
Բանցր ծիանց արօտ է՝
Ուղիդ օխթը տարի է՝
Քուրն ախպօրէն կարօտ է:

Օչխարըն էրեր եմ դօշը՝
Պիճիկի լեզուն խօշ է,
Ես մեռնիմ պըշտի եարին՝
Ամանաթ եարը քոչ է:

¹⁾ Պատմեցէք:

II.

Արեգակ ցածանց գնայ,
Յած տուր ու ցածանց գնայ.
Հեռու տնդ եարժ ունիմ,
Բարեւ տուր անցի գնայ:

Էրեւան ըսող եմ արել,
Ջիկեարս դադ եմ արել,
Տօստ ու դուշմանի միջին՝
Հացս ծիծաղ եմ արել:

Սարիցը քօջըմ անցաւ,
Քօջը մէջ տվաւ անցաւ.
Սիրտս մէ կրակ լցվաւ՝
Ոչ էրեցաւ, ոչ անցաւ:

Մեր շարդաղը բանցո է,
Սիրած եարը քաղցր է,
Քելէք հօրը հարցնենք,
Թէ չը տվեց փախցնենք:

Սարերուն սինձը ի՞նչ է,
Կաթն ու ըրինձը ինչ է,
Ես եմ սիրել, ես կառնեմ,
Ձեր կռիւ տալն ի՞նչ է:

Լուսնիակը նորեր է,
Եարիս եզը կորեր է,
Վով օր գտեր է թող տայ,
Եիսուն մանէթ միտայ կայ:

Խախալը ման եմ ածել,
Բոյիդ նման եմ ածել,
Դու գիտես եւր եմ ասել,
Խաղել ու ման եմ ածել:

Ծանէս ինձի քերել է,
Բալուլ էրել, տիրել է,
Քեաշքայ ըսալու մոռնէի,
Եար քու մտքեդ չեղնէի:

Էրեւանու քերին նուտ,
Բերին թափին ժամին դուտ,
Ժամի դռնէն դուս կուգայ,
Եանդանի պէս լուս կուտայ:

Համբի շիշան կը ծնկայ,
Կլորայ, ծոցդ ընկայ.
Սիպեղը զոխ է դառել,
Իմ եարը դոխ է դառել:

Եարս խոռված գնաց,
Սարերէն սողաց գնաց,
Նէա դուշ էղաւ, նէա կաքաւ,
Ափէս թուաւ ու գնաց:

Ծանէս ինձի տփել է,
Դուռը վրէս խփել է.
Ես նանեւս ջորեր եմ,
Դիար, դիար կորեր եմ:

Ջաղացիս դուռը տարթ է,
Կտուրը լիքը մարթ է,
Աստված սիրող բան չասէ,
Ուզածս տղամարդ է:

Խօշա վանքի թվանքը,
Կըլմանի կարմիր վանքը.
Կարմիր վանքի դռները,
Սիրուն եարիս թըռները:

Խնամի խօշ ես էկել,
Դարդակ ու թոշ ես էկել,
Երկու թուլում ես քերել,
Էն էլ ճանրան ես կերել:

Աղչի, աղչի ինչ ըլլիս,
Կատուններին պոշ ըլլիս,
Աղամանի թաս ըլլիս,
Քաշքայ հօրս հարս ըլլիս:

Ջուրն էլաւ երես, երես,
Բազրկան Աստված սիրես՝
Եփ օր դառնաս Շէրակալ
Սոնայիս հետդ քերես:

Փոցիս ծիրանի կոթ է,
Սիրտս եարալու խոց է,
Սրտինս սիրտդ ընկնի՝
Իմանաս սավտէն ինչ է:

Մանի ըսեմ ու շարեմ,
Տոպրակը լցնեմ ու կարեմ,
Առնեմ ընկնիմ գեղոց գեղ,
Քնգնէն լաւը կը մարեմ:

Երկնից կամար ծնքերդ,
Ինձնէն մի կտրէ սէրդ,
Համ տոտին եմ համ լաշին,
Ես կարօտ եմ քո պաշին:

Ստանալօլ ըոլոր մերի,
Բոլորը կըլլի դերի,
Ես իմ եարը կը մանչեմ
Օսկի մագերը կ'երերի:

Ղարանֆիլը դեղին է,
Իմ ուզածը գեղէն է,
Կուգէք հարցրէք իմացէք,
Մեր դրկցանց տղէն է:

Լուսինն էլաւ կամարից,
Բռնէք եարիս քամակից,
Լեզուվս արիւն առնեմ,
Էն թուխախի դամարից:

Կապույտ քիրաճած տներ,
Մէջը կայ օսկի տներ.
Սարէն թափան աղջկներ,
Կլմանին կատողած շներ:

Տան յետեւ տուն եմ շինէ,
Հաւերուն ըուն եմ շինէ,
Միք վախենայ իմ դէօստեր,
Դուշմանը շուն եմ շինէ:

Այ նանի քու մերութեն,
Ինձ տվիր դարիքութեն,
Ղարիքութենը փուշ է,
Դեղի մէջը անուշ է:

Եշի ծառին նուշ կըլլի,
Վարդի ծառին փուշ կըլլի,
Երանի էն աղջկան,
Սիրած եարին դիւշ կըլլի:

Քնեցայ էրած տեսայ,
Սեւ հերկը վարած տեսայ,
Տղայ թասիպտ մեռնի,
Քու եարը տարած տեսայ:

Էս գիշեր լուամ տեսայ,
Իմ եարը դուռը տեսայ,
Ըսի թէ հետը խօսիմ,
Աղբէրը քովը տեսայ:

Հերանցս դուռը դուռ է,
Հերըս պաշլըռ շատ կուգէ,
Հարուր մանէթին աշէ,
Պալտօնը թելո քաշէ:

Սարիցը մատնիմ իջաւ,
Մատիս վրայ խաչվեցաւ,
Ես իմ եարը քեամ գիտէի,
Ջաֆայիւր քար բացվեցաւ:

Դարդըի եմ լալ չեմ կրնայ,
Դիմաց դեմ գալ չեմ կրնայ,
Դու էկար ինձէն անցար,
Ես էլի գալ չեմ կրնայ:

Այ տղայ էդ ես մէտ ես,
Խանչալը մէջքդ նետես,
Դու գիտես տղամարդ ես,
Ժմակի փթուկ փետ ես:

Միթկալ շապիկ կարեր եմ,
Դոշին կոճակ շարեր եմ,
Հինը մոքէս հաներ եմ,
Քեզի թաժայ ծարեր եմ:

Ձին դուռը կապած տեսայ,
Կրակը վառած տեսայ,
Եարս դոնիցը անցաւ,
Ջաքմանը պատուած տեսայ:

Կաղզման ճորին մէջը,
Պաղ աղբուր հորին մէջը,
Աղջի քու շամամ ծծեր
Անուշ խնձորի մէջը:

Թաւան ծակ է, եղ չը կայ,
Փեսան էկաւ տեղ չը կայ,
Փեսին շատ երես միք տայ,
Փեսին էյթիպար չը կայ:

Սարը ծնրմակ վարդ կըլլի,
Տալտայ տեղը մարդ կըլլի,
Ես իմ ուզածը շառնեմ
Սրտիս մէջը դարդ կըլլի:

Քուրդը քոչեց՝ տուն չունի,
Սիրտս ըլաւ սուն չունի,
Սիրտ ըսածդ շեշայ է,
Որ կոտուաւ, էլ խէր չունի:

Էրեւնու ալերը,
Կոռնկն իջաւ կալերը,
Կանչէ կոռնկ գարուն է,
Սիրտս զունդ զունդ արուն է,

Ժառին տակը էլ ունիմ,
Ալ աքրեշում թնլ ունիմ,
Չոպան, տաւարդ քաշէ,
Ես քու վրադ սէր ունիմ:

Եար կայնել ես կարմնճին,
Մէնկիլ օղերն յանկըճիդ,
Քեզ կըսեն գեղի փեսայ,
Ժոցինդ է դեղին քիսայ:

Պատին մէջը պատ չիլի,
Գեղին մէջը սար չիլի,
Աղջի խելքդ քեզ ժողվէ՝
Քու ըսածդ լաւ չիլի:

Սարին տակը մեծ գեղ է,
Ջրեր խառնած մէկ տեղ է,
Իմ եարս ինձ չի ծանշնայ
Ետեքը միտքը ո՛ւրտեղ է:

Լաւ աղչիկ ես քուր չունիս,
Հաքիդ կուտուռկայ չունիս,
Գնա կորի սեւերես,
Յերեսիդ ապուռ չունիս:

Ժառ եմ տնկէ շափթալու
Եարս կուգայ ման գալու,
Եէկիկ մագաւոր աղչիկ,
Դու ինձ էրիւր սաւտալու:

Սարերը ուշ է, մուշ է,
Իմ եարը ըանգլի դուշ է,
Ջոկեցի լաւը առայ,
Մեղորից, շաքրից անուշ է:

Գնացի սարը սնծի,
Ոտս առաւ մէկ սնծի,
Տեփան, միրուքդ խանծի,
Ձը տվիր Սօֆօն ինծի:

Էրեւան դիւքէան դիւքէան
Ճերմակ շիշայ ստաքան,
Ես իմ եարը սիրեցի,
Դիւշմաներս տրաքան:

Եարս եաղլըդս վլաց,
Ախ էրի խելքս գնաց,
Ետեքս միտքս քեզի հետ,
Փողս ջնքիցս գնաց:

Ծաւփայէրթաս էշըտ ըլլիմ,
Արծըթէ ինարտ ըլլիմ,
Ուրտեղ որ եար դու իջնես,
Ղոնաղճիտ ալ ես ըլլիմ:

Ժառին տակը տալդայ է,
Քանի կայնիմ ֆայտայ է,
Միք մէխտըրէ դըրկցնել,
Էս ինչ չաթին սավտայ է:

Այ տղայ վերա պաշի,
Չաքմանիդ կուռը մաշի,
Քամ կշտովդ անց կենամ,
Թուխ գառը՝ փէշքաշ քաշի:

Աղջի տունը լվացիր,
Եարդ մեռաւ չը լացիր,
Թաժայ եարդ տուն էկաւ,
Ճէրմակ գեօքսդ դու քացիր:

Չայիրնին կըլլի դամուշ,
Մէջն էր լիքը եմիշ,
Միք մէխթըրէ մարիկներ,
Սրտով սիրածն էր անուշ:

Այ տղայ փետ կը տաշես,
Մայլայ մայլայ դու կաշես,
Ինձէն դայրի եար ըռնես,
Հաքիդ չուխան շմաշես:

Թեղ կենես թեղիդ մեռնիմ,
Նոր գալած պեխիդ մեռնիմ,
Իրեք օր է չեմ տեսէ,
Ման գալած տեղիդ մեռնիմ:

Մեր քակը քակ կըլմանի,
Գլխունը թագ կըլմանի,
Էն տղան էկաւ անցաւ,
Իրմոքը բէկ կըլմանի:

Սարէն կեպէր էրկու մուխ,
Մէկը հսկաւ, մէկը ծուխ,
Էրկու գեղալ եմ սիրէ,
Մէկը շէկլիկ մէկը թուխ:

Հաղացս ալուր կանէ,
Դիշմանս մըլուլ կանէ,
Թող իմ սիրածս ինձի տան,
Թող հետը քալուլ բերէ:

Կայներ ես կաթ կըլմանիս,
Բացվեր ես վարդ կըլմանիս,
Հայլին առ երեսդ աշէ,
Աշխըրքին զարդ կըլմանիս:

Կայնել ես պատին տակը,
Ցօլակը մատնուդ ակը,
Իմ կարած արախշինս,
Դրել ես Փասիդ տակը:

Արտէն էկար գեղ մտար,
Իմ ցկած տեղս մտար,
Ինձէն դայրի եար ըռնես,
Բէմուրադ հողը մտնես:

Իմ եարը միտս եմ ցըկէ,
Հաշակս ճիտս եմ ցըկէ,
Իրեք օր է չեմ տեսէ,
Կրակը սիրտս եմ ցըկէ:

Սարէն ես գամ, ճորէն՝ դու,
Հարսն ես սիրեմ, կեսուրը՝ դու,
Տունն ես քնիմ, կտուրը՝ դու,
Սէրն ես ուտեմ, մածունը՝ դու:

Մեր տանը ես վար կանեմ,
Ձար ագռաւին քար կանեմ,
Թէ իմ սիրածն ինձի տան,
Գժութենս թարգ կանեմ:

Ժողկէ վանքի ղըշերը,
Մեր քարափի շըշերը,
Նրը կենայ գայ գիշերը,
Պազնեմ խանլուկ թշերը:

Կողքայ սարը ղոշայ է,
Միջի մարդը ըոշայ է,
Մաշիկ տվէք դուս յելնեմ,
Ինձ էլ չասեն ըոշայ է:

Պուժուր աղչի մի թունի,
Բարով քու մարդը մեռնի,
Ձեմ ղըմըշի քան ըսեմ,
Քամին ձեռներդ քաշի:

Գեղին ըլլոր չիման ա,
Չորս ըլլորը տուման ա,
Աղչի արի փախցնեմ,
Հերդ ու մէրդ չիմանայ:

Չատորքի տակը հով է,
Աղշիկ դու ինձի գովէ,
Ժգնատորին հաւո՞ղը՝
Հաքել ես դանաւաւոր:

Ջուխտ սարին հովին մեռնիմ,
Եէկ գեաղի պօյին մեռնիմ,
Վեց օր օխտն օր չեմ տեսէ՝
Տեսնողի աշին մեռնիմ:

Ոչխարն յիջել է դիւզը,
Ջրկել եմ դարագեօզը,
Մանչ, տու մայրամատ վոյլամ,
Առնեմ քեանքիլիդ թողը:

Էս սարին սար չեմ ըսէ,
Եէկ գեաղին եար չեմ ըսէ,
Ալուր մաղեմ թեփ կուգայ,
Հըճըփ եարս ե՞փ կուգայ:

Յոտի ճակատ աւել եմ,
Ես էն գեաղին համեմ եմ,
Գեաղի նոր ծլած քեխեր՝
Կլմանին օսկի թելեր:

Միթկալ շապիկ կարել եմ,
Դոշին կոճակ շարել եմ,
Հինը մտքէս հանել եմ,
Քեզի թաժայ ճարել եմ:

Սարերը ծոն է առէ,
Արունը սիրտս է առէ.
Հեռու ճամփայ եար ունիմ,
Աչքերս չորս է դառէ:

Սարէն կաղնի կը կարեն,
Մեր արընէն կը ծըծեն,
Հեռու շերթաս, հոգիջան,
Ինձի քեզնէն կը ջոկեն:

Այ տղայ կլորեր ես,
Սրտիս տիրապետեր ես,
Բլբուլի պէս խօսելտ
Քիզեարս վառեց, էրեց:

Աղջի անոմտ Եուշան,
Ժերմակ քուխաղ թուխ նշան,
Ես քու եարտ տեսեր եմ,
Ձեռքը ծոցին փոշիման:

Աղջի անոմտ Թագուն,
Եստեր ես հօրտ սաքուն,
Ինչ չինարի ըոյ ունիս,
Երանի եարիտ հոգուն:

Կանաչ կանաչ կանչեցէք,
Կանաչ մէյդան քացեցէք,
Թագայ շորեր հագուցէք,
Ինձ իմ եարին հասուցէք:

Ջուխտ՝ գութան սար կը թանի,
Եէկ աղշիկ հաց կը տանի.
Մէկ կը քելէ, մէկ կայնի,
Տեսնողի խելք կը տանի:

Ալուր մաղեմ թեփ գուգայ,
Իմ եարըս հըճըփ եփ գուգայ,
Ամսէն ծառին մէկ փշատ,
Եարիս օմրը ըլլի շատ.

Արեգակ արայ տակին,
 Լուս կուտայ քարայ տակին.
 Ծառ քեզի ո՛րտեղ տեսնի՞մ՝
 Ժիրանի ծառի տակին:

Ջուրն առայ ելայ սարը,
 Չըտեսայ ֆիտան եարը,
 Փիտան եարըս ինձ տուէք,
 Միք քաշէ ար ու զարը:

Յ. Ազնաուրեան.

